

Bukowski, Andrzej

XXX lat kształcenia kadr inżynierskich w Płocku

Notatki Płockie 42/1-170, 13-17

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

XXX LAT KSZTAŁCENIA KADR INŻYNIERSKICH W PŁOCKU

Przesłanki utworzenia placówki szkolnictwa wyższego w Płocku, mieście o ponad 750 - letniej historii, stworzyły jego bogate tradycje kulturalne i oświatowe, w tym istnienie najstarszej szkoły średniej założonej w 1180 roku - "Małachownianki" oraz Towarzystwa Naukowego Płockiego, jednego z najstarszych polskich towarzystw naukowych. Jednakże utworzenie pierwszej placówki akademickiej w Płocku, jaką stała się Filia Politechniki Warszawskiej, zawdzięczać należy przede wszystkim rozwojowi miejscowego przemysłu, w tym szczególnie decyzji o budowie największego w Polsce kombinatu chemicznego - Mazowieckich Zakładów Rafineryjno - Petrochemicznych oraz Fabryki Maszyn Żniwnych - największej w kraju fabryki kombajnów zbożowych.

Uprzemysłowienie miasta pociągnęło za sobą konieczność rozbudowy jego infrastruktury, a w konsekwencji rozwój dużych przedsiębiorstw budowlanych z Petrobudową na czele.

Uprzemysłowienie i urbanizacja spowodowały z kolei wzrost zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowane kadry inżynierów, których w Płocku w tym czasie brakowało. Powszechnym zjawiskiem było bowiem pozostawanie absolwentów szkół wyższych, pochodzących z Płocka lub innych miast regionu płockiego po ukończeniu studiów w dużych ośrodkach - siedzibach tych uczelni.

Do podjęcia decyzji o otwarciu Filii przyczynili się w dużej mierze ówcześni działacze polityczni, gospodarczy i społeczni jak: M. Woźniak, I. Łopatyński, F. Dorobek, T. Gierzyński, J. Przyszlak, J. Chojnacki. Znaczną rolę odegrali też kierujący województwem warszawskim J. Pińkowski i H. Szafranski, a także Rektor Politechniki Warszawskiej, prof. D. Smoleński.

Przeforsowanie decyzji o kształceniu inżynierów w Płocku nie było w tym czasie łatwe, ścierały się bowiem dwie przeciwstawne tendencje - jedna mówiąca o koncentracji środków finansowych w dużych już istniejących centrach akademickich i druga - preferująca równomierny rozwój kulturalny i społeczny całego kraju. Szczęśliwie zwyciężyła ta druga i w dniu 18 kwietnia 1967 roku Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. H. Jabłoński podpisał zarządzenie o utworzeniu Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku. Pozwoliło to na mianowanie dr inż. Edwarda Kowalczyka na stanowisko Pełnomocnika Rektora d/s Filii w Płocku oraz na rozpoczęcie pierwszych prac organizacyjnych. W ich efekcie uruchomiono pierwszą jednostkę dydaktyczną, którą stał się Oddział Terenowy Wydziału Inżynierii Łądowej kierowany przez dr inż. Pawła Pawłowskiego. 15 września 1967 roku w oddziale tym - po pierwszej w Płocku uroczystej inauguracji roku akademickiego, z

udziałem m. in. trzech wiceministrów - rozpoczęło studia 63 studentów. Załogę Filii w tym czasie stanowiło kilkunastu etatowych pracowników administracyjnych i technicznych oraz nauczyciele akademicy dojeżdżający z Warszawy, którzy zdecydowali się właśnie tu znaleźć swe główne obciążenie dydaktyczne. Spośród tej nielicznej garstki pracowników do dziś w Płocku pracują Irena Mieszkowska i dr Henryk Adasiewicz.

W rok później - 15 września 1968 roku uruchomiony zostaje następny kierunek kształcenia - Oddział Terenowy Wydziału Mechanicznego, którego kierownictwo powierzono dr. inż. Andrzejowi Gajewskiemu.

W grudniu 1969 roku podpisane zostaje porozumienie pomiędzy Politechniką Warszawską a MZRIp, co umożliwiło uruchomienie w roku 1970 studiów na kierunku chemicznym. Organizatorem a następnie pierwszym kierownikiem Oddziału Terenowego Wydziału Chemicznego zostaje doc. dr inż. Andrzej Bukowski. W 1969 roku zachodzi zmiana na stanowisku Pełnomocnika Rektora d/s Filii gdyż, wybranego na posła Ziemi Płockiej a następnie mianowanego na stanowisko Ministra Łączności, E. Kowalczyka zastępuje dr inż. A. Gajewski.

Utworzenie kolejnych Oddziałów Filii nie byłoby możliwe bez niezwykle życzliwej pomocy całego miasta. I tak, pierwsze zajęcia dydaktyczne odbywają się w przekazywanym stopniowo budynku Technikum Elektrycznego, dalsze - w przekazanym budynku po Studium Nauczycielskim oraz udostępnionym przez Kurię Płocką obiekcie przy ul. Wolnej Afryki. Laboratoria Oddziału Chemicznego znajdują pomieszczenia w Zespole Szkół Chemicznych i w Zakładowym Laboratorium Badawczym MZRIp na Białej, a pierwszy dom akademicki otwarty zostaje przy ul. Kościuszki 20.

Filia, która rozpoczęła swą działalność z liczbą 63 studentów i 14 pracowników, spełniała początkowo rolę dydaktyczną podobną do roli punktów konsultacyjnych. Prawie wszyscy nauczyciele akademicy dojeżdżali z Warszawy, gdzie też prowadzona była rekrutacja na pierwszy rok studiów. Stopniowo jednak wzrasta rola działalności wychowawczej i rozpoczyna się własna działalność naukowo - badawcza związana z potrzebami miejscowego przemysłu i budownictwa. Już w grudniu 1967 roku zostaje utworzona własna biblioteka a w następnym roku zaczyna się organizacja Ośrodka Telewizji Dydaktycznej, który uruchomiony zostaje w maju 1970 roku. Dzięki istnieniu tegoż ośrodka zainaugurowana zostaje w dniu 1 maja 1971 roku transmisja I programu TV na terenie Płocka i okolic. Utworzone zostaje również Studium Wojskowe, którego kierownikiem został płk. M. Burzawa. Rozpoczynają się również działania inwestycyjne, w roku 1968 wmurowany zosta-

je kamień węgielny pod budowę własnego budynku położonego przy ul. Łukasiewicza - wówczas daleko poza miastem. W rok później oddany zostaje pierwszy własny obiekt - dom akademicki przy ul. Dworcowej, co znacznie rozszerza możliwości rekrutacji młodzieży spoza Płocka. Intensywnie prowadzone są prace projektowe nad budową dalszych obiektów uczelni. Pionierski okres rozwoju Filii kończy się w 1971 roku rozdaniem pierwszym 43 absolwentom dyplomów inżyniera budownictwa, co potwierdza słuszność utworzenia placówki placówki akademickiej.

Wśród pierwszych dyplomantów Filii są m. in. A. Sztandera i A. Łapko, którzy po ukończeniu studiów magisterskich w Warszawie, zostają przyjęci na stanowiska asystentów w Oddziale Budownictwa. W roku 1971 kierownictwo Filii obejmuje doc. dr hab. inż. Władysław Lenkiewicz, co znacznie sprzyja przyspieszeniu tempa procesu inwestycyjnego i projektowaniu nowych obiektów Filii. Uczelnia uzyskuje od miasta blok mieszkalny przy ul. Pszczelej, co pozwala na zakwaterowanie nowych studentów, pracowników dojeżdżających z Warszawy oraz pracowników oczekujących na mieszkania służbowe lub spółdzielcze. Otwarta też zostaje własna stołówka do budowania Domu Akademickiego przy ul. Jachowicza. Ważnym osiągnięciem tego okresu są również: uruchomienie studiów inżynierskich dla pracujących oraz otwarcie nowego kierunku studiów - urzędzenia sanitarne. Rozwija się działalność kulturalna i sportowa studentów. W roku 1971 zorganizowana zostaje pierwsza w Płocku Spartakiada.

W roku 1973 następuje kolejna zmiana kadencja władz Politechniki Warszawskiej. Jej Rektorem zostaje prof. Stanisław Pasynkiewicz, jeden z inicjatorów utworzenia Filii. Na stanowisku Pełnomocnika d/s Filii awansuje doc. Andrzej Bukowski, którego wkrótce potem minister powołuje na stanowisko Prorektora Politechniki Warszawskiej - Kierownika płockiej placówki. Rok ten nazwać można przełomowym, gdyż oddany zostaje pierwszy budowany specjalnie dla Filii obszerny gmach przy ul. Łukasiewicza 17, który następnie uzyskuje tytuł "Mister Mazowsza" jako wyróżnienie za projekt i wzorowe urządzenie wnętrz. W tym samym roku akademickim Filia uzyskuje prawo kształcenia na poziomie magisterskim na studiach dziennych, co pozwala również na uruchomienie wieczorowych studiów magisterskich uzupełniających dla osób pracujących.

Pierwszy dyplom magistra inżyniera wydany w Płocku otrzymuje w 1975 roku M. Bukowska. Rozszerzenie możliwości wyboru kierunku i formy studiów jak również kończącej studia specjalności pozwala na znaczne zwiększenie naboru, który w 1974 roku osiąga tylko na studia dzienne poziom 328 osób. Rozpoczęte w latach poprzednich prace doktorskie wykonywane przez pracowników Filii zostają obronione w 1973 roku i pierwsze stopnie doktorskie uzyskują B. Ostrowski i K. Majorkowska - Knap. Dopinguje to innych nauczycieli akademickich do podwyższania swoich kwalifikacji i w latach następnych zostaje otwartych kilkadziesiąt dalszych przewodów doktorskich. Opracowany zostaje program rozwoju Filii do roku 1990, który po zatwierdzeniu przez

Senat Uczelni uzyskuje w 1974 roku aprobatę Ministerstwa Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Ten ambitny program zakładał osiągnięcie w roku 1990 liczby przeszło czterech tysięcy studentów oraz około dwóch tysięcy pięćset pracowników, co niestety okazało się nierealnym. Rozwój kadry naukowej oraz bazy uczelni sprzyja działalności naukowo - badawczej. Umocnione zostają więzi z miejscowym przemysłem przez zawarcie porozumień o wieloletniej współpracy z Mazowieckimi Zakładami Rafineryjno - Petrochemicznymi w 1973 roku, z Przedsiębiorstwem Instalacji Przemysłowych i z Fabryką Maszyn Żniwnych w 1974 roku a z Płockim Przedsiębiorstwem Robót Mostowych "Izokor - Instal" w 1975 roku. Wszystkie oddziały włączają się również w koordynowaną centralnie tematykę badawczą. Realizowanych jest 8 tematów rządowych, 15 węzłowych oraz 17 resortowych. Bogata działalność naukowo - badawcza i dydaktyczna pozwala z kolei na umocnienie struktury organizacyjnej. W 1974 roku oddziały Filii podlegające dotąd wydziałom macierzystym w Warszawie zostają usamodzielnione a w dwa lata później przekształcone w samodzielne instytuty - Budownictwa, Chemii i Mechaniki.

Wchodzące uprzednio w ich skład większe wyróżniające się działalnością badawczą zespoły dydaktyczne, w 1975 roku uzyskiwały również rangę zakładów naukowo - dydaktycznych. Równoległe dzięki pomocy władz terenowych rozbudowuje się własna baza lokalowa Filii. W roku 1975 oddany zostaje do użytku obiekt Laboratorium Materiałów Budowlanych oraz przerobiony z budynku kina klub studencki "Filip", w 1975 roku miasto przekazuje blok mieszkalny przy ul. Gałczyńskiego, w 1979 roku otwarty zostaje długo oczekiwany dom studencki "Wcześniak", w dwa lata później położona obok stołówka studencka a w 1980 roku hala sportowa z zapleczem. W roku 1977 niedaleko poza miastem, w Parzeniu nad rzeką Skrwą oddany zostaje również skromny składający się z kilku domków campingowych własny ośrodek wypoczynkowy. W końcu lat siedemdziesiątych wybudowane zostają również dwa przeznaczone dla kadry dydaktycznej domki dwurodzinne. Nie udaje się natomiast rozpocząć budowy budynku laboratoryjnego dla Instytutu Chemii i zajęcia odbywają się nadal w wynajmowanych pomieszczeniach OBR PR na Białej.

W latach siedemdziesiątych znacznie rośnie liczba studentów przekraczając w roku akademickim 1974/75 tysiąc osób a w roku akademickim 1978/79 1573 osoby, w tym 1153 na studiach dziennych. Stale wzrastająca liczba pracowników wynosi w 1980 roku 565 pełnozatrudnionych w tym 204 nauczycieli akademickich, z których zdecydowana większość zamieszkuje na stałe w Płocku. Dla osób dojeżdżających na zajęcia znacznych ułatwieniem staje się zakup własnych autobusów kursujących regularnie na trasie Płock - Warszawa - Płock. Obowiązująca w tym czasie okresowość zatrudnienia nauczycieli akademickich, tzw. "rotacja" sprzyja awansom naukowym. W latach siedemdziesiątych doktoraty broni blisko czterdziestu st. asystentów i wykładowców a habilitacje uzyskują 3 osoby. Jednak-

że liczba profesorów i docentów jest ciągle zbyt mała aby wystąpić o rozszerzenie uprawnień akademickich. Płock staje się coraz bardziej miastem akademickim.

Od roku 1973 organizowane są corocznie Juwenalia, kontynuowane są Spartakiady studenckie, powstaje kabaret "Veto" i Akademicki Klub Filmowy, otwarty zostaje w Gmachu Głównym Salon Wystawowy Muzeum Płockiego a w roku 1977 zorganizowany zostaje, działający do dziś Studencki Zespół Pieśni i Tańca. Życie studenckie urozmaica również działalność sportowa i turystyczna jak studencki "Jacht - klub", coroczne rajdy kółka PTTK "Cymbarka" oraz organizowane przez AZS obozy narciarskie.

Do studiowania w Płocku zachęca coraz więcej młodzieży intensywna współpraca ze szkołami średnimi, corocznie prowadzona akcja rekrutacyjna a także znaczna liczba miejsc w domach akademickich. W roku 1979 uruchomiona zostaje nowa forma kształcenia, studia eksternistyczne przekształcone następnie w studia zaoczne, które cieszą się wielką popularnością. Aby stałe podnosić wyniki nauczania organizowane są corocznie miejskie konkursy "Dyplom dla Płocka" oraz uczelniane jak "Liga Roku" - konkurs na najlepszego studenta oraz najlepszego "Skoczka" - tj. studenta, który polepszył swe oceny w ciągu jednego roku. Zwraca się również uwagę na budowanie tradycji uczelni, w 1975 roku powstaje klub absolwentów, otwarta zostaje Sala Historii i Perspektyw.

W 1977 roku, w dziesięciolecie utworzenia Filii w Płocku odbywa się wyjazdowe posiedzenie Senatu Politechniki Warszawskiej a w uroczystościach bierze udział Wiceminister Szkolnictwa Wyższego. Znaczną rolę promocyjną dla Płocka, jako miasta akademickiego odgrywają również ogólnokrajowe, często z udziałem gości zagranicznych sympozja i konferencje naukowe organizowane przez instytuty Filii. W 1977 roku zorganizowane zostają: Ogólnopolska Konferencja Geometrii Wykreślnej, sympozja naukowych kół studenckich "AQUA" poświęcone ochronie środowiska oraz powtarzane potem kilkakrotnie seminarium "Dysocjacja termiczna substancji stałych". Również cyklicznie odbywają się zapoczątkowane w 1978 roku sympozja "Problemy budowy i eksploatacji maszyn rolniczych". W 1978 roku zostaje utworzony pierwszy załączek przyszłej sieci komputerowej, Pracownia Elektronicznej Techniki Obliczeniowej wyposażona w minikomputer Mera 400.

Niestety pierwsza połowa lat osiemdziesiątych to najgorszy okres w dotychczasowej historii płockiej placówki Politechniki Warszawskiej. W nowej kadencji Rektorem Politechniki Warszawskiej zostaje prof. Wł. Findeisen a Prorektorem d/s Filii - prof. H. Bernacki. W krótkim czasie uczelnia traci budynek Instytutu Budownictwa przy ul. Jachowicza, budynek klubu "Filip", budynek mieszkalny, część terenów pod przyszłą rozbudowę oraz zlikwidowany zostaje ośrodek wypoczynkowy w Parzeniu. W maju 1983 roku Rektor PW na wniosek Senatu i Rady Wydziału Chemicznego zawiesił rekrutację na ten kierunek.

Zawieszona została również rekrutacja na kierunek

inżynieria sanitarna a drastycznemu ograniczeniu uległa liczba prowadzonych specjalności. Zmniejszeniu liczby kierunków i specjalności kształcenia towarzyszyło oczywiście obniżenie limitów rekrutacyjnych, które na studia dzienne osiągnęły najniższy poziom wynoszący w 1984 roku tylko 67 miejsc. Skutki tej szkodliwej polityki w zakresie kształcenia, to spadek liczby studentów do 519 w 1987 roku, z czego tylko 334 studiowało w trybie stacjonarnym. Wytworzona atmosfera niepewności i krzywdzących ocen wraz ze zmniejszeniem przydziału środków finansowych powoduje odejście tylko z Instytutu Chemii 25 pracowników w tym 8 docentów i doktorów - a ogólne zatrudnienie w Filii spada z przeszło pięciuset w końcu lat siedemdziesiątych do 379, w tym 139 nauczycieli akademickich w roku 1987 - wykazując przy tym dalszą tendencję spadkową. Korzystnym natomiast okazuje się przekształcenie w 1983 roku Filii w samodzielny wydział, co pozwala na ujednolicenie struktury z uczelnią macierzystą. Wydział jednak otrzymuje niezbyt szczęśliwą nazwę "Budownictwa i Maszyn Rolniczych" a próby uprofilowania jego działalności na kierunek rolniczy niezgodny z podstawowym zapotrzebowaniem regionu okazują się również nietrafnymi. Pocieszającym jest za to fakt, że rozpoczęte w latach siedemdziesiątych prace doktorskie kończy ponad dwudziestu pracowników, co zwiększa szanse przetrwania placówki.

Wśród nich doktoraty uzyskują pierwsi spośród absolwentów studiów magisterskich ukończonych w Płocku: J. Zieliński i A. Kowalski. Inauguruje to proces samoodnawiania kadry akademickiej w Płocku. Objęcie w 1985 roku kierownictwa uczelni przez prof. Zb. Grabowskiego a rok wcześniej kierownictwa wydziału przez prof. J. Kwiatkowskiego to początki odrabiania poniesionych dotkliwych strat. Dzięki staraniom nowego rektora i nowego prorektora będącego również dziekanem wydziału popartymi usilnie przez władze wojewódzkie w roku 1987/88 wznowiona zostaje rekrutacja na kierunek chemiczny i inżynierii środowiska.

Wzrastają stopniowo limity rekrutacyjne a więc wzrasta też liczba studentów. Uruchomione zostają studia podyplomowe, w 1986 roku dla kierunku informatyka a w 1987 roku dla kierunku pedagogika szkolnictwa zawodowego. Kontynuowane są sympozja naukowe Instytutu Chemii i Instytutu Mechaniki a Instytut Budownictwa organizuje ogólnopolską konferencję z udziałem gości zagranicznych na temat "Materiały i połączenia w konstrukcjach metalowych". Znacznie wzrasta coroczna liczba pozycji dorobku naukowego osiągając w 1989 roku liczbę przeszło 180 artykułów, referatów, komunikatów i patentów. Wznowiona zostaje bardzo intensywna w latach siedemdziesiątych lecz następnie przerwana współpraca z Instytutem Nafty i Gazu w Moskwie oraz nawiązana zostaje współpraca z Moskiewskim Instytutem Architektury oraz Akademią Nauk Białorusi. Zapoczątkowana zostaje realizacja programu TEMPUS. Ważniejszym osiągnięciem jest wzrost liczby pełnozatrudnionych profesorów i docentów, co umożliwia w przyszłości wystąpienie o przyznanie praw doktoryzowania.

Dla silniejszego powiązania z regionem utworzone zostaje stowarzyszenie "Rada Konsultacyjno - Opiekuńcza Ośrodka Naukowo - Dydaktycznego PW w Płocku". Opracowana zostaje również koncepcja budowy nowych obiektów dydaktycznych na terenach przy ul. Łukasiewicza. W 1990 roku następuje kolejna zmiana kadencji władz uczelni. Na stanowisko rektora wybrany zostaje prof. M. Dietrich a Prorektorem d/s Ośrodka - prof. W. Włodarczyk.

Początek lat 90 - tych to okres dużych trudności finansowych. Dokonana zostaje poważna redukcja zatrudnienia, które pod koniec 1993 roku osiąga najniższy poziom wynoszący 255 osób, w tym 115 nauczycieli akademickich. Poszukuje się też innych źródeł oszczędności oraz dodatkowych dochodów. Zredukowana zostaje liczba godzin nauczania i opracowane zostają nowe programy i plany studiów. Szeroko rozwijana jest komputeryzacja zarówno w procesie dydaktycznym i badaniach jak i w obsłudze administracyjnej. Przyjęcie do pracy nowych profesorów i docentów pozwala na wystąpienie Wydziału o nadanie prawa nadawania stopni naukowych, które uzyskano w maju 1992 roku.

Utrzymana jest również wysoka liczba publikacji i w roku 1991 osiąga rekordowy poziom 191 pozycji. W ramach programu "TEMPUS" ośrodek nawiązuje współpracę z Wyższą Szkołą Techniczną w Horsens (Dania) oraz Wyższą Szkołą Techniczną w Darmstadt (RFN).

W roku 1993 Prorektorem d/s Ośrodka w Płocku pełniącym również jak i jego poprzednicy funkcję dziekana, zostaje wybrany prof. J. Kubissa a rektorem ponownie prof. M. Dietrich. Ostatnie cztery lata działalności Ośrodka Naukowo - Dydaktycznego Politechniki Warszawskiej w Płocku to ponownie okres rozwoju i sukcesów. Udaje się zahamować spadek potencjału kadrowego. Przyjmowani są nowi nauczyciele akademicy najczęściej rekrutujący się spośród najlepszych absolwentów wydziału.

Wieloletnie starania o uzyskanie prawa nadawania stopni naukowych zakończone zostają sukcesem i pierwsze trzy prace doktorskie obronione zostają przed Radą Wydziału w Płocku a dwanaście dalszych przewodów zostaje otwartych. Pierwszym doktorem, który obronił w dniu 18 października 1994 roku pracę na płockim wydziale Politechniki jest J. Ircha. z Instytutu Budownictwa, który ukończył studia w Płocku. Absolwenci, którzy ukończyli studia w Płocku awansują - dr hab. J. Zieliński dostaje nominację na stanowisko profesora i obejmuje funkcję Prodziekana Wydziału, dr inż. M. Kapela zostaje Dyrektorem Instytutu Budownictwa. Dzięki usilnym staraniom Rektora PW i Prorektora d/s Ośrodka popartym przez władze miejskie oraz Zarząd Petrochemii Płock S.A., które udzieliły pokaźnych dotacji finansowych - utworzone zostaje Kolegium Nauk Ekonomicznych i Społecznych - załazek przyszłego Wydziału Ekonomicznego. Jest to jedno z największych osiągnięć w historii Ośrodka, dające w dalszej przyszłości perspektywę utworzenia samodzielnej uczelni. Zwiększone limity rekrutacyjne pozwalają na przyjęcie w roku akademickim 1996/97 aż 561 kandydatów na wydział i 153 do kolegium. Liczba studentów wydziału

wzrasta do rekordowej wartości 1621 przekraczając najwyższy dotąd stan osiągnięty w 1978 roku. Aktualnie łącznie z 425 studentami Kolegium w Ośrodku studiuje więc ponad dwa tysiące studentów. W roku 1996 Rektorem PW zostaje wybrany prof. J. Woźnicki, o którego życzliwym zainteresowaniu Ośrodkiem świadczy fakt złożenia już w kwietniu 1997 roku wizyty roboczej w Płocku, w czasie której wyraził zdecydowane poparcie dla planów dalszego rozwoju "płockiego kampusu" - nasej uczelni.

Jak widać, te trzydzieści lat istnienia placówki to okresy wzlotów i upadków - jednakże znaczenie płockiego ośrodka akademickiego Politechniki Warszawskiej jest zarówno dla miasta jak i dla regionu niezwykle ważne. Uczelnia dobrze spełniła swe zadanie dydaktyczne dostarczając blisko cztery tysiące wysoko wykwalifikowanych absolwentów stanowiących obecnie trzon kierowniczy szeregu zakładów pracy, spółdzielni i przedsiębiorstw. Około 60% kadry technicznej zatrudnionej w województwie płockim to nasi absolwenci. Są zakłady, w których stanowią oni 70% - 80% kadry menadżerskiej. O dobrym stopniu przygotowania zawodowego świadczy dobitnie fakt, że wielu z nich awansowało i pełni dziś stanowiska kierownicze. I tak w Petrochemii - Płock S.A. dyrektorami są Cz. Bugaj i M. Tyburski, szefem pionu petrochemicznego - M. Sęp, szefem produkcji polimerów A. Bańkowski a wielu innych kieruje dużymi jednostkami organizacyjnymi kombinatu. W Sp. zoo. "Bizon" prezesem jest J. Majchrzak a jego zastępcą Zb. Pokorski, prezesem Izokoru jest R. Borkowski. Mazowiecką Spółdzielnią Mieszkaniową kieruje A. Laskowski, Towarzystwem Budownictwa Społecznego M. Kłobukowski, a wielką firmą budowlaną bracia Z. i H. Krupińscy. Tak można by wymieniać jeszcze wiele nazwisk inżynierów wykształconych w Płocku. Od wielu lat coraz bardziej znaczący jest też udział absolwentów płockiej uczelni w różnych gremiach kierowniczych, społecznych i samorządowych - wspomnę tu aktualnych Prezydenta Miasta Płocka D. Krajowskiego-Kukiel, Wiceprezydenta K. Kamińskiego.

Wielu najzdolniejszych absolwentów zasiliło kadre naukowo - dydaktyczną płockiego ośrodka, w tym 21 uzyskało już stopnie doktorskie a dwu habilitacje. Podkreślić warto, że w okresie istnienia ośrodka prace doktorskie obroniło ogółem blisko stu jej pracowników, prace habilitacyjne dziewięciu, tytuły profesorskie uzyskało pięć osób. W zdecydowanej większości, w tym również dwóch profesorów, są oni stałymi mieszkańcami Płocka.

Dzięki istnieniu uczelni Płock zyskiwał w regionie stale rosnące znaczenie, nie tylko kulturotwórcze ale również i promocyjne. Politechnika zorganizowała bowiem kilkadziesiąt ogólnopolskich, często z udziałem gości zagranicznych, konferencji i seminariów specjalistycznych. W tym wymienione poprzednio, powtarzające się cyklicznie zapoczątkowane przez instytuty Chemii i Mechaniki.

Również wielka, przekraczająca tysiąc pozycji liczba publikacji w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowo - technicznych oraz referatów i komunikatów

wyłoszonych w kilkudziesięciu krajach świata: w USA, Japonii, Niemczech, Danii, Francji, Rosji, Czechosłowacji, Bułgarii i wielu innych rozpropagowała Płock jako liczący się ośrodek naukowy. Prace naukowe i badawcze, ekspertyzy i inne formy pomocy działalności uczelni związane są głównie z potrzebami miejscowego przemysłu i budownictwa. Szczególni silne związki istnieją tu między Politechniką i Petrochemią - Płock S.A., która jest głównym zleceniodawcą prac badawczych z zakresu wszystkich kierunków naukowych naszej uczelni.

Od początku powstania płockiej placówki Politechniki Warszawskiej, zatrudnieni w niej nauczyciele akademicy biorą aktywny udział w życiu społecznym, politycznym oraz kulturalnym miasta i regionu. Doktor J. Wawszczak był w latach 1990 - 1994 wojewodą płockim, prof. J. Kwiatkowski - Przewodniczącym Wojewódzkiej Rady Narodowej a prof. A. Bukowski jest od 1994 roku Przewodniczącym Rady Miasta. Członkami Zarządu Towarzystwa Naukowego Płockiego byli profesoria: E. Kowalczyk, A. Bukowski, W. Kuczyński a obecnie funkcję Wiceprezesa TNP pełni prof. J. Pysiak.

Warto nadmienić, że pracownicy uczelni wnieśli wkład nie tylko w rozwój szkolnictwa technicznego w naszym mieście. Faktem bowiem jest, że założycielem i kanclerzem Szkoły Wyższej im. P. Włodkowica został Zb. Kruszewski a jej prorektorami W. Koźlak, J. Żabowski i J. Wawszczak.

Jak ocenić można perspektywy dalszego rozwoju Ośrodka Naukowo - Dydaktycznego Politechniki Warszawskiej w Płocku, tak potrzebnej dla miasta i województwa placówki akademickiej?

Uważam, że wobec korzystnych trendów rozwojowych szkolnictwa wyższego w Polsce, rozwoju infrastruktury miejskiej Płocka oraz intensywnej rozbudowy Petrochemii - Płock S.A. - rysują się one optymistycznie.

Jednakże, w warunkach gospodarki rynkowej zależą głównie od możliwości finansowych. Od znalezienia źródeł samofinansowania. Od zintensyfikowania różnych form obecnej pomocy materialnej ze strony samorządu miejskiego, kierownictwa Petrochemii i innych zakładów pracy naszego miasta. Należy liczyć też na finansową pomoc władz wojewódzkich.

Ośrodek Płocki lub jak to się dziś zaczyna nazywać "campus płocki" jest i powinien być integralną częścią największej i najstarszej w Polsce uczelni technicznej - Politechniki Warszawskiej. Jednakże posiadającym, ze względu na odrębność terenową wyraźnie zaznaczoną autonomię. W tej sytuacji dla zapewnienia rozwoju niezbędna jest ze strony kierownictwa Politechniki Warszawskiej pewna preferencja przy rozdziale środków budżetowych oraz życzliwa pomoc w sprawach organizacyjnych i kadrowych.

Jaka będzie przyszłość placówki Politechniki Warszawskiej w Płocku zależy również, a może przede wszystkim od jej społeczności akademickiej, od umiejętności przekazywania, przyswajania i wykorzystywania tak szybko zmieniającej się wiedzy technicznej - dziś i w nadchodzącym wieku XXI-ym.

Kierownicy płockiej placówki Politechniki Warszawskiej

prof. dr inż. Edward Kowalczyk - organizator i pierwszy Kierownik Filii 1967 - 1969

doc. dr inż. Andrzej Gajewski - Kierownik Filii 1969 - 1971

prof. dr hab. inż. Władysław Lenkiewicz 1971 - 1973

prof. dr inż. Andrzej Bukowski - Prorektor PW d/s Filii 1973 - 1981

prof. dr inż. Henryk Bernacki - Prorektor PW d/s Filii 1981 - 1984

prof. dr inż. Józef Kwiatkowski - Prorektor PW d/s Ośrodka

Naukowo - Dydaktycznego PW 1984 - 1990

prof. dr inż. Wojciech Włodarczyk - Prorektor PW d/s Ośrodka

Naukowo - Dydaktycznego PW 1990 - 1993

prof. dr hab. inż. Jacek Kubissa - Prorektor PW d/s Ośrodka

Naukowo - Dydaktycznego PW 1993 -

Bibliografia

1. Kosmaczewski J.: *Rozwój i działalność jednostek organizacyjnych Filii PW w latach 1967 - 1977*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 11 - 22.
2. Żuk T.: *Badania naukowe i współpraca z przemysłem*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 22 - 23.
3. Ostrowska A.: *Filia jako czynnik kulturotwórczy*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 24 - 27.
4. Jarecki J.: *Rozwój naukowy Filii Politechniki Warszawskiej*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 27 - 29.
5. Kowalski A.: *Absolwenci Filii Politechniki Warszawskiej*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 29 - 31.
6. Bukowski A.: *Problemy rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 35 - 37.
7. Panek A.: *Historyczny zarys rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w latach 1967 - 1977*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 4 - 10.
8. Kowalczyk E.: *Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku - refleksje z okazji 10-lecia uczelni*, Notatki Płockie 1977, nr 5/93 s. 3 - 4.
9. *Plan rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku na lata 1976 - 1980*. Wyd. Zakł. Graficzne PW. Płock 1976.
10. *Problemy rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku. Materiały na posiedzenie Senatu PW*. Płock 1977.
11. Kosmaczewski J., Ostrowska A., Panek A., Piotrowski J.: *Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku w latach 1967 - 1977*. Wyd. Zakł. Graficzne PW. Płock 1978.
12. Praca zbiorowa.: *Instytut Chemii w XX - lecie Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku*. Wyd. PDA. Płock 1987.
13. Kwiatkowski J.: *Ośrodek Naukowo - Dydaktyczny Politechniki Warszawskiej w Płocku w XX roku swego istnienia*. Wydawnictwa PW. Płock 1987.
14. Portalski M.: *Dwadzieścia lat działalności Ośrodka Naukowo - Dydaktycznego (Filii) Politechniki Warszawskiej w Płocku* Ośrodek Wydawniczy Orgbud. Płock 1987.
15. Kwiatkowski J., Portalski M.: *XXV lat Ośrodka Naukowo - Dydaktycznego Politechniki Warszawskiej w Płocku*. Wyd. Aggress. Płock 1992.
16. Praca zbiorowa.: *XXV lat Instytutu Chemii*. Wyd. Aggress. Płock 1995.
17. *Sprawozdanie Dziekana z działalności Wydziału Budownictwa i Maszyn Rolniczych PW w 1996 roku*. Płock, marzec 1997.

P.3761